

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής με θέμα «Φορολογικοί και χρηματοπιστωτικοί παράδεισοι, απειλή για την εσωτερική αγορά της ΕΕ» (γνωμοδότηση πρωτοβουλίας)

(2012/C 229/02)

Εισηγητής: ο κ. IOZIA

Συνεισηγητής: ο κ. HERNÁNDEZ BATALLER

Στις 14 Ιουλίου 2011, και σύμφωνα με το άρθρο 29, παράγραφος 2, του Εσωτερικού Κανονισμού της, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή αποφάσισε, να καταρτίσει γνωμοδότηση πρωτοβουλίας με θέμα:

Φορολογικοί και χρηματοπιστωτικοί παράδεισοι, απειλή για την εσωτερική αγορά της ΕΕ.

Το ειδικευμένο τμήμα «Ενιαία αγορά, παραγωγή και κατανάλωση», στο οποίο ανατέθηκε η προετοιμασία των σχετικών εργασιών της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, υιοθέτησε τη γνωμοδότησή του στις 8 Μαΐου 2012.

Κατά την 481η σύνοδο ολομέλειάς της, της 23ης και 24ης Μαΐου 2012 (συνεδρίαση της 24ης Μαΐου), η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή υιοθέτησε με 144 ψήφους υπέρ, 30 ψήφους κατά και 13 αποχές την ακόλουθη γνωμοδότηση.

1. Συμπεράσματα και συστάσεις

1.1 Η ΕΕ απαιτείται να ενισχύσει με κάθε δυνατό τρόπο τη δράση της στο πλαίσιο της «Ομάδας των 20» (G20), του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης (ΟΟΣΑ) και της Ειδικής Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF), με σκοπό να δοθεί σύντομα ένα τέλος στην ύπαρξη αδιαφανών φορολογικών δικαιοδοσιών και να υποχρεωθούν τα κράτη μέλη της να καταπολεμήσουν την εγκληματικότητα που εκπορεύεται από πολλές εξ αυτών.

1.2 Τα βήματα προόδου που σημειώθηκαν στον τομέα της φορολογικής διακυβέρνησης από διεθνείς φορείς όπως ο ΟΟΣΑ και η G20 δεν πρέπει να αποτρέψουν την ΕΕ από την επιδίωξη της εφαρμογής αυστηρότερων κανόνων προκειμένου να διευκολυνθεί η ανάκτηση των κεφαλαίων που μεταφέρονται παράνομα στο εξωτερικό εις βάρος της εσωτερικής αγοράς.

1.3 Η ΕΟΚΕ καλεί τα θεσμικά όργανα της ΕΕ να λάβουν μέτρα ικανά να αποτρέψουν την καταχρηστική εφαρμογή της αρχής της «μόνιμης κατοικίας» με τη βοήθεια πλασματικών καθεστώτων διαμονής και ιδιοκτησίας που επιτρέπουν στους ιδιοκτήτες εταιρειών χαρτοφυλακίου χωρίς πραγματική δραστηριότητα ή εικονικών εταιρειών να μην φορολογούνται στη χώρα όπου διαμένουν. Επιδοκιμάζει την απόφαση της Επιτροπής να υποβάλει νέα πρόταση για τους φορολογικούς και οικονομικούς παραδείσους εντός του τρέχοντος έτους και ευελπιστεί ότι θα καταστεί δυνατό να καμφθεί η αντίσταση ορισμένων κρατών μελών για την εποικοδομητική και οξυδερκή αντιμετώπιση των δραστηριοτήτων που αποσκοπούν στη διευκόλυνση της φοροαποφυγής ή της φοροδιαφυγής στο πλαίσιο των εθνικών φορολογικών συστημάτων.

1.4 Η Επιτροπή εξέδωσε πρόταση οδηγίας [έγγρ. COM (2012) 85 τελικό] στην οποία προτείνονται για πρώτη φορά κανονιστικές ρυθμίσεις σχετικά με τη δέσμευση και τη δήμευση των προϊόντων του εγκλήματος στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Η ΕΟΚΕ συνιστά σθεναρά να εξετασθεί το ενδεχόμενο ενσωμάτωσης των φορολογικών αδικημάτων που σχετίζονται με την εκμετάλλευση των φορολογικών παραδείσων στο πεδίο εφαρμογής των διατάξεων της εν λόγω οδηγίας. Η πρόταση αυτή εμπίπτει στο πλαίσιο μιας ευρύτερης πολιτικής πρωτοβουλίας που αποσκοπεί στην προστασία της νόμιμης οικονομίας από τη διείσδυση της εγκληματικότητας και βασίζεται στο άρθρο 82 παράγραφος 2 και στο άρθρο 83 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ).

1.5 Ως γνωστόν, φορολογικοί παράδεισοι υπάρχουν σε μεγάλο αριθμό περιοχών –συνολικά 44– οι οποίες είτε εμπίπτουν στη δικαιοδοσία κάποιου κυρίαρχου κράτους είτε αποτελούν οι ίδιες κυρίαρχα κράτη, οι φορολογικοί παράδεισοι επωφελούνται από σημαντική διοικητική αυτονομία και εφαρμόζουν φορολογικά καθεστώτα για την παροχή απαλλαγών ή μειώσεων φόρου υπό συνθήκες αδιαφανούς πληροφόρησης όσον αφορά τόσο την ιδιοκτησία και την προέλευση των κεφαλαίων όσο και τη λειτουργία των χρηματοπιστωτικών οντοτήτων και των εμπορικών επιχειρήσεων που εδρεύουν στην επικράτειά τους.

1.6 Η ΕΟΚΕ θεωρεί εξαιρετικά λυπηρές και επιλήψιμες τις πρακτικές στις οποίες καταφεύγουν οι φοροτεχνικοί και οι νομικοί σύμβουλοι και ορισμένες επιχειρήσεις παροχής συμβουλών, που –ακόμη και μέσω της παροχής πληροφοριών διαφημιστικού περιεχομένου– διευκολύνουν τη σύσταση νομικών προσώπων με σκοπό την εκμετάλλευση των φορολογικών και οικονομικών παραδείσων ως μέσο για την αποφυγή των υποχρεώσεων στις οποίες υπόκεινται οι επιχειρήσεις που λειτουργούν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ιδίως δε τις φορολογικές τους υποχρεώσεις όσον αφορά την καταβολή του φόρου επί των εταιρειών και τις υποχρεώσεις διαφάνειας από πλευράς επιχειρηματικών δραστηριοτήτων και χρηματοδότησης.

1.7 Οι φορολογικοί παράδεισοι προκαλούν στρεβλώσεις στην εσωτερική αγορά και, κατά συνέπεια, καθιστούν αναγκαία την ανάληψη αποφασιστικής ενωσιακής δράσης, ικανής να διασφαλίσει τη φορολογική δικαιοσύνη, να αποτρέψει την αποσταθεροποιητική αδιαφάνεια και να καταφέρει πλήγμα στα κρούσματα φοροδιαφυγής και διαφθοράς που ευνοούνται από την ύπαρξη φορολογικών παραδείσων. Δεν θα πρέπει εξάλλου να αποκλεισθεί το ενδεχόμενο ανανώρισης συναφούς ποινικού αδικήματος.

1.8 Απαιτείται η άρση του συνόλου των κωλυμάτων που παρεμποδίζουν την αυτόματη ανταλλαγή τραπεζικών πληροφοριών, προκειμένου να καταστεί δυνατή η απρόσκοπτη εξακρίβωση της ταυτότητας των πραγματικών δικαιούχων των τραπεζικών λογαριασμών και των συναφών πράξεων. Απαιτείται επίσης να υποχρεωθούν οι πολυεθνικές επιχειρήσεις να καταρτίζουν οικονομικές καταστάσεις κατανεμημένες ανά χώρα, παρέχοντας διευκρινίσεις όσον αφορά τις χρηματοοικονομικές απαιτήσεις τους, τον αριθμό των εργαζομένων τους και τα κέρδη που αποκομίζουν σε κάθε χώρα.

1.9 Όλα τα προαναφερθέντα μέτρα χρήζουν υιοθέτησης –υπό την επιφύλαξη της προόδου που ενδέχεται να σημειωθεί μεταγενέστερα με την ανάληψη πρωτοβουλιών παγκόσμιας εμβέλειας στο πλαίσιο των πολυμερών διεθνών οργανισμών και, ειδικότερα, του ΟΗΕ και του ΟΟΣΑ– υπό συνθήκες εμπιστοσύνης και με μέλημα την ισοδυναμία των νόμων, επιδιώκοντας συγχρόνως την καθιέρωση νέων και υψηλότερων προτύπων διεθνούς συνεργασίας όσον αφορά τους φορολογικούς παραδείσους.

1.10 Η ΕΟΚΕ προσβλέπει σε μια συντονισμένη στρατηγική με τις κυριότερες ενδιαφερόμενες χώρες, ιδίως δε με τις Ηνωμένες Πολιτείες, εστιασμένη στην υιοθέτηση της σφαιρικότερης δυνατής προσέγγισης για τη ρύθμιση του εν λόγω ζητήματος. Συγχρόνως, όμως, η ΕΟΚΕ επαναλαμβάνει ότι οι δυσκολίες στις οποίες προσκρούει η θέσπιση σχεδίου δράσης σε διεθνή κλίμακα δεν μπορούν επ' ουδενί να επιβραδύνουν ή να καθυστερήσουν τη δράση της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα ευρωπαϊκά πρότυπα συγκαταλέγονται μεταξύ των αρτιότερων παγκοσμίως, όπως παραδείγματα χάρη εκείνα που περιλαμβάνονται στην οδηγία για τις αποταμιεύσεις στην ΕΕ. Ο αμερικανικός νόμος περί φορολογικής συμμόρφωσης λογαριασμών της αλλοδαπής (Foreign Account Tax Compliance Act - FATCA) αποτελεί σημαντική εξέλιξη στο πλαίσιο των προσπαθειών που καταβάλλουν οι ΗΠΑ για την περαιτέρω ενίσχυση της τήρησης των διατάξεων της φορολογικής νομοθεσίας εκ μέρους των αμερικανών πολιτών που διαθέτουν χρηματοπιστωτικούς τίτλους της αλλοδαπής και τραπεζικούς λογαριασμούς στο εξωτερικό. Η αρμόδια αμερικανική φορολογική αρχή επιβάλλει στα ξένα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα να γνωστοποιούν «αυτομάτως» τα ονόματα των πολιτών που κατέχουν στοιχεία ενεργητικού στο εξωτερικό.

1.11 Μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών, το Βέλγιο είναι εκείνο που διαθέτει εξαιρετικά προηγμένη νομοθεσία η οποία εμπνέεται από την ακόλουθη αρχή: εμπιστευτικότητα έναντι αντεγκληματικής πολιτικής. Η μυστικότητα είναι το άλλοθι το οποίο παρακωλύει και το πρόγραμμα δράσης στον φορολογικό τομέα και τη διαμόρφωση μιας πολιτικής για την πάταξη της φοροαποφυγής!

1.12 Η χάραξη ολοκληρωμένων πολιτικών και η διασύνδεση των διαφόρων πεδίων δράσης καθίστανται αναγκαίες. Τα διεθνή λογιστικά πρότυπα έχουν καθοριστεί με στόχο τη διασφάλιση των συμφερόντων τόσο των επενδυτών όσο και της αγοράς, αλλά ήρθε πλέον η ώρα να συνεκτιμηθούν επίσης τα συμφέροντα των πολιτών. Ο ρόλος του Οργανισμού Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (ΟΔΛΠ) –ο οποίος είναι ιδιωτικός οργανισμός– χρήζει επανεξέτασης και το ίδιο ισχύει όσον αφορά την αποστολή του να υπαγορεύει τους λογιστικούς κανόνες οι οποίοι θα πρέπει να είναι πολύ πιο απλοί και ευπρόσφοροι, παρέχοντας δυνατότητα ανάγνωσης υπό συνθήκες σαφήνειας και διαφάνειας.

1.13 Η ΕΟΚΕ διαπιστώνει με λύπη της ότι, εδώ και πολύ καιρό, οι δικαστικές, οικονομικές και αστυνομικές αρχές αναγνωρίζουν το γεγονός ότι η πλειονότητα των περιπτώσεων διασπάθισης του δημοσίου χρήματος, οικονομικής εξαπάτησης του Δημοσίου με τη βοήθεια φορολογικών παραδείσων, απόκρυψης περιουσιακών στοιχείων με τη χρήση εικονικών προσώπων, νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και δωροδοκίας δημοσίων λειτουργών θα ήταν αδύνατον να προκύψουν εάν τα δίκτυα που ευθύνονται για τα εν λόγω κρούσματα δεν είχαν τη δυνατότητα να βασιστούν σε μια τεχνική και νομική δομή η οποία τους παρέχει κάλυψη με αντάλλαγμα σημαντικά οφέλη και μπορεί, σε ορισμένες περιπτώσεις, να τεθεί ακόμη και επικεφαλής των συγκεκριμένων δικτύων. Η αντιμετώπιση της κατάστασης αυτής απαιτεί την παρέμβαση της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

1.14 Η ΕΟΚΕ ζητά την προώθηση μιας συντονισμένης στρατηγικής, ικανής να βελτιώσει την καταπολέμηση της φοροαποφυγής, και κυρίως των «καταχρηστικών πρακτικών», και να περιορίσει το δικαίωμα εγκατάστασης σε περίπτωση αμιγώς τεχνητής αιτιολόγησης για αποκλειστικά φορολογικούς σκοπούς.

2. Εισαγωγή

2.1 Οι φορολογικοί παράδεισοι είναι περιοχές στις οποίες ανώτατα στελέχη των σημαντικότερων χρηματοπιστωτικών και βιομηχανικών επιχειρήσεων παγκοσμίως, μέλη των καλλιτεχνικών ή κοινωνικών κύκλων της υψηλής κοινωνίας και πολυεκατομμυριούχοι συνδυάζουν το τερπνό μετά του ωφελίμου και συγχρωτίζονται με άτομα λίγο έως πολύ αμφιβόλου ποιού, τα οποία χρησιμοποιούν τους ίδιους χρηματοοικονομικούς πόρους που τους παρέχουν τη δυνατότητα να εμφανίζουν και να χρησιμοποιούν κεφάλαια τα οποία έχουν αποκτηθεί όχι μόνο εις βάρος της νομιμότητας, αλλά και με τη διάπραξη οικονομικών αδικημάτων και εγκληματικών πράξεων που ξεκινούν από τα πιο σοβαρά εγκλήματα, όπως η δολοφονία, και εκτείνονται έως την εκβίαση, τη διακίνηση ναρκωτικών ή το λαθρεμπόριο όπλων, τη φαλκίδευση, την απάτη, την κλοπή ταυτότητας, την εμπορία ανθρώπων και τα τυχερά παιχνίδια. Οι περιοχές αυτές εμφανίζουν μια σειρά κοινών χαρακτηριστικών, όπως η αδιαφάνεια ως προς τη λειτουργία τους και το χαμηλό επίπεδο φορολογικής επιβάρυνσης των μη μόνιμων κατοίκων οι οποίοι επιπλέον δεν ασκούν καμία δραστηριότητα στις εν λόγω περιοχές, πράγμα το οποίο έχει ως αποτέλεσμα την πρόκληση επιζήμιου ανταγωνισμού με μυστική δομή που ευνοεί την εμφάνιση ενός παντελώς αδιαφανούς νομικού καθεστώτος.

2.2 Το θέμα των φορολογικών παραδείσων θα πρέπει να εξετασθεί αναλυτικά σε συνάρτηση με τρεις βασικές συλλογές: τη φορολογική πειθαρχία και το επακόλουθο ενδεχόμενο φοροδιαφυγής: την εμφάνιση ρηγμάτων στο οικοδόμημα της δημοσιονομικής νομοθεσίας, με συνακόλουθη απτή απειλή για τη χρηματοπιστωτική σταθερότητα: την αδιαφανή πληροφόρηση που αυξάνει την πιθανότητα εγκληματικής δραστηριότητας στους φορολογικούς παραδείσους. Κοινός παρονομαστής αυτών των τριών συλλογών –οι οποίες επιπλέον, αντιστοίχως, στην αρμοδιότητα του ΟΟΣΑ, του Συμβουλίου Χρηματοπιστωτικής Σταθερότητας (FSB) και της Ειδικής Ομάδας Χρηματοοικονομικής Δράσης (FATF)– είναι είτε ο μυστικός χαρακτήρας των πληροφοριών είτε η δυσκολία πρόσβασης σε αυτές. Η εξάλειψη ή ο περιορισμός της αδιαφάνειας των πληροφοριών θα συνέβαλε σε σημαντική μείωση των προβλημάτων και των απειλών που οφείλονται στους φορολογικούς παραδείσους. Η συζήτηση που διεξάγεται σχετικά με τα πρότυπα του ΟΟΣΑ θα πρέπει να παραμείνει ανοικτή, με στόχο την ελάφρυνση του φόρτου εργασίας των φορολογικών και των δικαστικών αρχών. Ο πραγματικός κίνδυνος έγκειται στην επίτευξη συμφωνίας σχετικά με υπερβολικά ελαστικά και περίπλοκα πρότυπα με μοναδικό σκοπό την ωραιοποίηση της κατάστασης έναντι της κοινής γνώμης (δηλ. μόνο για το θεαθήναι), ενώ η απλούστερη λύση για την αντιμετώπιση του συγκεκριμένου προβλήματος συνίσταται στην αυτόματη ανταλλαγή πληροφοριών.

2.3 Το φαινόμενο των φορολογικών και οικονομικών παραδείσων αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της ιστορίας του καπιταλισμού και σχετικά παραδείγματα απαντώνται ήδη από τα τέλη του Μεσαίωνα. Η Γαλλική και η Βιομηχανική Επανάσταση σηματοδοτούν μια κρίσιμη καμπή στην πορεία της εμφάνισης και της εδραίωσης των φορολογικών παραδείσων.

2.4 Αλλά το φαινόμενο αυτό έλαβε τεράστιες διαστάσεις μετά τον Δεύτερο Παγκόσμιο Πόλεμο οπότε και διαδόθηκε σε όλα τα μέρη του κόσμου, στον Ειρηνικό, στην Καραϊβική, στα νησιά του Ατλαντικού, καθώς και σε μικρά και πολύ μικρά ευρωπαϊκά κράτη. Μόνο στους ονομαζόμενους φορολογικούς, οικονομικούς και επιχειρηματικούς παραδείσους που βρίσκονται διάσπαρτοι ανά την Ευρώπη υπολογίζεται ότι έχουν συσταθεί 1.000.000 επιχειρήσεις και διπλάσιος αριθμός εταιρειών καταπιστευτικής διαχείρισης (trust). Σύμφωνα με τον Raymond Baker, διευθυντή της οργάνωσης Global Finance Integrity, μόνο στις Βρετανικές Παρθένους Νήσους υπάρχουν εγγεγραμμένες 619.916 εταιρείες, ήτοι 20 εταιρείες ανά κάτοικο.

2.5 Το υφιστάμενο οικονομικό πλαίσιο χαρακτηρίζεται από την παγκοσμιοποίηση των εμπορικών συναλλαγών αγαθών και υπηρεσιών, από την ελεύθερη κυκλοφορία των κεφαλαίων και από τη μαζική χρήση των νέων τεχνολογιών που εφαρμόζονται επίσης στις διεθνείς οικονομικές και εμπορικές συναλλαγές. Παρά την ύπαρξη ειδικού τμήματος «ελέγχου της συμμόρφωσης» (compliance) στα περισσότερα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, οι κανόνες που διέπουν τον τεράστιο όγκο των καθημερινά πραγματοποιούμενων συναλλαγών είναι ανεπαρκείς.

2.6 Η ευρωπαϊκή εσωτερική αγορά, η ευρωστία των εμπορικών και χρηματοπιστωτικών αγορών και η ομαλή ανάπτυξη της οικονομίας, με την τήρηση κοινά αποδεκτών κανόνων για τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος, οφείλουν να αντιμετωπίσουν αστρονομικά χρηματικά ποσά τα οποία φυλάσσονται σε ευνοϊκά διακεκλιμένες περιοχές και χώρες και προστατεύονται από τεράστια συμφέροντα, αλλά και επιτυχημένες απόπειρες δωροδοκίας και καθυπόταξης ολόκληρων δικαιοσύνης δι' ιδίων όφελος.

2.7 Οι φορολογικοί παράδεισοι εισάγουν στρεβλώσεις τόσο σε μακροοικονομικό όσο και σε μικροοικονομικό επίπεδο. Σε μακροοικονομικό επίπεδο, όπως έχει ήδη επισημανθεί, ενδέχεται να καταστούν απειλή για τη σταθερότητα των χρηματοπιστωτικών συστημάτων. Επιπλέον, η δυνατότητα φοροδιαφυγής και φοροαποφυγής επί των πραγματικών επενδύσεων ή/και των επενδύσεων χαρτοφυλακίου μειώνει τα φορολογικά έσοδα των κρατών που θα πρέπει αναπόφευκτα να τα ανακτήσουν μέσω της φορολόγησης των εισοδήματος των εργαζομένων: επομένως, οι φορολογικοί παράδεισοι αποτελούν πηγή στρέβλωσης της δέουσας ισορροπίας μεταξύ φορολόγησης του κεφαλαίου και της εργασίας. Σε μικροοικονομικό επίπεδο, παρατηρείται στρέβλωση του ανταγωνισμού μεταξύ μεγάλων, μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων: πράγματι, για αυτά τα τρία είδη επιχειρηματικών φορέων το ενδεχόμενο να επωφεληθούν από τις ευκαιρίες φοροδιαφυγής ή, έστω, επιθετικού φορολογικού σχεδιασμού (tax planning) που παρέχουν οι φορολογικοί παράδεισοι περιορίζεται σταδιακά.

2.8 Κατά την πρώτη δεκαετία του 21^{ου} αιώνα, ως συνέπεια των δύο καταστροφικών συμβάντων με επίκεντρο τις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής –των εγκληματικών ενεργειών της 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στη Νέα Υόρκη και στην Ουάσινγκτον και της χρηματοπιστωτικής κρίσης που προκλήθηκε από την πτώχευση της Lehman Brothers τον Σεπτέμβριο του 2008– η διεθνής κοινότητα προώθησε συντονισμένες ενέργειες για τη ρύθμιση της λειτουργίας των ονομαζόμενων «οικονομικών και φορολογικών παραδείσων».

3. Φορολογικοί και οικονομικοί παράδεισοι

3.1 Οι ανεπιθύμητες συνέπειες των συστημάτων αυτών οδήγησαν σε πολλές περιπτώσεις στην άσκηση ποινικών δίωξεων λόγω χρηματοδότησης της διεθνούς τρομοκρατίας και του οργανωμένου

εγκλήματος, φοροδιαφυγής και νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες που είχαν, μεταξύ άλλων, ως αποτέλεσμα να προκληθούν συστημικοί κίνδυνοι στις χρηματοπιστωτικές αγορές και να καταφερθεί πλήγμα στις θεμελιώδεις αρχές του ελεύθερου ανταγωνισμού.

3.2 Ως εκ τούτου, όπως προαναφέρθηκε, κατά τα τελευταία χρόνια αυξήθηκαν οι δράσεις που αναλαμβάνονται παγκοσμίως και αποφασίστηκε η δημιουργία δομών και μηχανισμών κοινής αντιμετώπισης των απειλών που τίθενται για την εθνική ασφάλεια των κρατών και την ευημερία των πολιτών τους.

Μεταξύ των διαφόρων αποφάσεων που ελήφθησαν σε διεθνές επίπεδο, μια αξιοσημείωτη αλλαγή σε σχέση με τις προηγούμενες προσεγγίσεις πιστεύεται ότι σημειώθηκε με τη συμφωνία που επιτεύχθηκε κατά τη Σύνοδο Κορυφής της «Ομάδας των 20» (G20) στις 2 Απριλίου 2009 στο Λονδίνο.

3.3 Η ΕΟΚΕ τάσσεται υπέρ της θέσπισης μέτρων εστιασμένων στην καταπολέμηση της απάτης και άλλων παράνομων δραστηριοτήτων που θίγουν τα οικονομικά συμφέροντα της ΕΕ και των κρατών μελών της και στη διασφάλιση της διοικητικής συνεργασίας μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών στον φορολογικό τομέα. Κρίνεται επίσης σκόπιμο να εξουσιοδοτηθεί η ΕΕ για την έναρξη διαπραγματεύσεων με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αφενός, και της Ελβετικής Συνομοσπονδίας, αφετέρου, για την καταπολέμηση της φοροαποφυγής και της φοροδιαφυγής στην περίπτωση των άμεσων φόρων, καθώς και την εδραίωση της διοικητικής συνεργασίας μέσω της ανταλλαγής πληροφοριών στον φορολογικό τομέα.

3.4 Βάσει της προαναφερθείσας συμφωνίας της G20, εγκαταλείπεται η μέθοδος αναλύσεων και συστάσεων που χρησιμοποιούσαν στο πλαίσιο των προγενέστερων διαδικασιών οι οργανισμοί και τα φόρουμ που ασχολούνται με το πρόβλημα αυτό και ζητείται η καταδίκη των καλούμενων «μη συνεργάσιμων δικαιοδοσιών», συμπεριλαμβανομένων όλων των οικονομικών και φορολογικών παραδείσων· συγχρόνως, διατυπώνονται προτάσεις για την επιβολή μονομερών, διμερών και πολυμερών κυρώσεων, καθώς και για τη σταδιακή άρση του τραπεζικού απορρήτου και για την περιοδική δημοσίευση καταλόγων των μη συμμορφούμενων περιοχών.

3.5 Ωστόσο, η εν συνεχεία εφαρμογή των συγκεκριμένων δεσμεύσεων της G20 αποδείχθηκε εξαιρετικά απογοητευτική για πολλούς και διαφόρους λόγους.

3.6 Πολλές περιοχές απέφυγαν τον χαρακτηρισμό τους ως «μη συνεργάσιμες δικαιοδοσίες» με την απλή υπογραφή τουλάχιστον 12 διμερών φορολογικών συμφωνιών τις οποίες συνήψαν μεταξύ τους (όπως, παραδείγματος χάρι, η συμφωνία μεταξύ του Λιχτενστάιν και του Μονακό).

3.7 Εν ολίγοις, προκειμένου να διασφαλιστεί η ανταλλαγή πληροφοριών αρκεί η απλή υποβολή ανάλογου αιτήματος εκ μέρους της αρχής που είναι αρμόδια για την εφαρμογή των σχετικών μέτρων (φορολογικών, ποινικών, κλπ.), χωρίς να έχουν οι αρχές της εκάστοτε περιοχής τη δυνατότητα να αντιταχθούν στην εν λόγω ανταλλαγή επικαλούμενες ως δικαιολογία το εθνικό συμφέρον, το τραπεζικό απόρρητο ή άλλους παρεμφερείς λόγους.

3.8 Σε αυτές τις περιπτώσεις καθίσταται προφανής η αναποτελεσματικότητα του προτύπου των διμερών δράσεων και θα πρέπει, ως εκ τούτου, να επιδιωχθεί η βελτίωση της δράσης που αναλαμβάνεται σε διεθνές (πολυμερές) και υπερεθνικό επίπεδο.

Τούτο επιβεβαιώνεται από την έκθεση που δημοσίευσε το Δίκτυο Φορολογικής Δικαιοσύνης στις 4 Οκτωβρίου 2011, σύμφωνα με την οποία θεωρούνται περιττές σχεδόν όλοι οι διμερείς συμφωνίες που υπογράφηκαν από το 2009 και μετά. Κατά συνέπεια, το εν λόγω δίκτυο προέβη στην κατάρτιση δείκτη φορολογικής αδιαφάνειας βασισμένου στα εξής δύο κριτήρια: στην παρεμπόδιση των αιτήσεων που υποβάλλονται από τις αρμόδιες αρχές άλλων χωρών για την παροχή πληροφοριών και στη σημασία της θέσης που κατέχουν οι ύποπτες για αδιαφάνεια δικαιοδοτικές αρχές στην παγκόσμια χρηματοπιστωτική αγορά.

3.9 Από την άλλη πλευρά, όπως καταδεικνύουν επίσης διάφορες εξειδικευμένες εκθέσεις (όπως εκείνη που εκπονήθηκε από την οργάνωση Global Financial Integrity), οι ροές παράνομων κεφαλαίων αυξάνονται ασταμάτητα με ρυθμό που υπερβαίνει το 10 % ετησίως, επιφέροντας καταστροφικές συνέπειες οι οποίες επιδεινώνουν ακόμη περισσότερο, παραδείγματος χάρι, τις κρίσεις χρέους που πλήττουν πολλές χώρες της διεθνούς κοινότητας και, ειδικότερα, ορισμένα κράτη μέλη της ΕΕ.

3.10 Δυστυχώς, μόνον η ΕΕ έχει διαμορφώσει ένα αξιόπιστο πλαίσιο για την ανάληψη δράσης στον εν λόγω τομέα, του οποίου όμως η εφαρμογή κρίνεται ωστόσο ανεπαρκής.

3.11 Περίτρανο παράδειγμα αποτελεί εν προκειμένω η εφαρμογή της οδηγίας 2003/48 για τη φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων από αποταμιεύσεις των μη μόνιμων κατοίκων (φυσικών προσώπων).

3.12 Η εφαρμογή της εν λόγω οδηγίας παραμένει ανεπαρκής, παρότι ήδη από την έναρξη ισχύος της δημιουργήθηκαν συστήματα για την αυτόματη ανταλλαγή φορολογικών πληροφοριών μεταξύ όλων των κρατών μελών και ενθαρρύνθηκε η υπογραφή συμφωνιών με τις τέσσερις ευρωπαϊκές χώρες που εκλαμβάνονταν παλαιότερα ως οικονομικοί και φορολογικοί παράδεισοι, δηλαδή με την Ανδόρα, το Λιχτενστάιν, το Μονακό και το Σαν Μαρίνο.

3.13 Ωστόσο οι εν λόγω ευρωπαϊκές χώρες, ακριβώς όπως και η Ελβετία, διατηρούν διαφόρων ειδών σχέσεις με την Ευρωπαϊκή Ένωση οι οποίες περιπλέκουν εξαιρετικά την εφαρμογή των σχετικών συμβάσεων. Παραδείγματος χάρι, το Λιχτενστάιν προσχώρησε μεν στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο, αλλά –όσον αφορά τη δικαιοδοσία επί αστικών και εμπορικών υποθέσεων– δεν υποχρεούται να συνεργάζεται στο ίδιο επίπεδο με τις αντίστοιχες διοικητικές αρχές, επειδή δεν είναι συμβαλλόμενο μέρος της Σύμβασης για τη διεθνή δικαιοδοσία, την αναγνώριση και την εκτέλεση αποφάσεων σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις που υπογράφηκε στο Λουγκάνο στις 30 Οκτωβρίου 2007 (Σύμβαση του Λουγκάνο II).

3.14 Ελπίζεται ότι η εν λόγω τροποποίηση του νομικού καθεστώτος θα επιφέρει σύντομα τις αναμενόμενες αλλαγές, λαμβανομένης υπόψη της έναρξης ισχύος της Συνθήκης της Λισαβόνας στην οποία –στο άρθρο 8, δεύτερο εδάφιο, της Συνθήκης ΕΕ (και στη δήλωση αριθ. 3 σχετικά με το άρθρο αυτό)– υποστηρίζεται η καθιέρωση διαρθρωτικών σχέσεων με τις μικρών διαστάσεων γειτονικές χώρες.

3.15 Καθίσταται προφανές ότι το ιδεώδες μέσο για τη διευθέτηση του συγκεκριμένου θέματος θα ήταν η σύναψη μιας πολυμερούς συμφωνίας εταιρικής σχέσης για την ενσωμάτωση σε ένα ενιαίο πρότυπο αυτών των μη συνεργάσιμων δικαιοδοσιών εντός του φυσικού γεωπολιτικού, νομικού και οικονομικού χώρου.

3.16 Ομοίως, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προσέφυγε στο Ευρωπαϊκό Δικαστήριο κατά τεσσάρων κρατών μελών λόγω μη μεταφοράς της οδηγίας 2005/60 σχετικά με τη δέσμευση κεφαλαίων.

3.17 Προκειμένου να προαχθεί η ανάληψη υπερεθνικής δράσης με πραγματικό αντίκτυπο, η Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή οφείλει να ευθυγραμμιστεί με τη σθεναρή θέση που έλαβε το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο στο ψήφισμά του τον Απρίλιο του 2011⁽¹⁾, στο οποίο υποστηρίξε μεταξύ άλλων τη βελτίωση της προσπάθειας καταπολέμησης της αδιαφάνειας των πληροφοριών σχετικά με τις διακρατικές οικονομικές συναλλαγές. Θα μπορούσε επίσης να καθιερωθεί μια πράξη καταγγελίας παρεμφερής προς την επείκεια που επιδεικνύεται σε θέματα ελεύθερου ανταγωνισμού, προκειμένου να ενθαρρυνθεί η γνωστοποίηση τέτοιου είδους συμπεριφορών προβαίνοντας στην οικονομική επιβράβευση των καταγγελλόντων με τη μείωση του ποσού της επιβαλλόμενης ποινής.

3.18 Επιπλέον, ως συμπλήρωμα του προηγούμενου μέτρου, επισημαίνεται η ανάγκη να προβλεφθούν πάραυτα συντονισμένοι μηχανισμοί στο πλαίσιο της G20 με στόχο να καλυφθούν τα κανονιστικά κενά που υφίστανται όσον αφορά τις εξωχώριες (offshore) δραστηριότητες με τη βοήθεια των οποίων παρακάμπτονται οι φορολογικοί νόμοι που ισχύουν στα σημαντικότερα οικονομικά κέντρα του κόσμου.

3.19 Ακόμη και εντός του αυστηρού πλαισίου αρμοδιοτήτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης καθίσταται επείγουσα η ανάγκη θέσπισης ειδικών δεσμευτικών κανόνων του παράγωγου δικαίου συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, διατάξεων οι οποίες να απαγορεύουν σε οποιοδήποτε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ελέγχει κεφάλαια ή οντότητες με έδρα φορολογικούς και οικονομικούς παραδείσους να τυγχάνει δημόσιας χρηματοδότησης.

3.20 Το 2009, ο ΟΟΣΑ υπολόγισε ότι τα κεφάλαια που υπήρχαν σε αυτούς τους παραδείσους κυμαίνονταν μεταξύ 1.700 και 11.000 δισ. δολαρίων και προέβη εν συνεχεία στην κατάρτιση καταλόγου που χρησιμοποιήθηκε ως βάση από την G20 για την έναρξη σκληρής συζήτησης με τα κράτη που δεν εφαρμόζουν είτε καμία είτε μόνον ορισμένες από τις διεθνείς συμβάσεις σχετικά με τη διαφάνεια στον τραπεζικό ή στον φορολογικό τομέα.

3.21 Η έκθεση του ΟΟΣΑ προκάλεσε θύελλα διαμαρτυριών, κυρίως εκ μέρους της Ελβετίας, του Λουξεμβούργου και, βεβαίως, της Ουρουγουάης, ενώ πραγματοποιήθηκαν έντονοι συζητήσεις σχετικά με το ζήτημα της Πολιτείας του Delaware στις ΗΠΑ.

3.22 Οι Αμερικανοί γνωρίζουν πολύ καλά ότι η Πολιτεία του Delaware αποτελεί ένα είδος φορολογικού παραδείσου: σχεδόν οι μισές από τις εισηγμένες εταιρείες στη Wall Street και στο Nasdaq έχουν την έδρα τους στην Πολιτεία του Αντιπροέδρου των ΗΠΑ, Joe Biden, για να πληρώνουν λιγότερους τοπικούς φόρους, καθώς τα κέρδη δεν είναι φορολογητέα. Ωστόσο, με εξαίρεση όσους δραστηριοποιούνται στον εν λόγω κλάδο οι οποίοι είναι εδώ και καιρό γνώστες της κατάστασης, πολύ λιγότεροι είναι εκείνοι που γνωρίζουν ότι αυτή η μικρή Πολιτεία που βρίσκεται νότια της Pennsylvania προσφέρει τεράστια πλεονεκτήματα σε υπεράκτιες εταιρείες (offshore) και προβάλλεται ως εναλλακτική επιλογή έναντι των Νήσων Καϋμάν ή των Βερμούδων. Τα κέρδη των εταιρειών που είναι εγκατεστημένες στην Πολιτεία του Delaware αποδίδονται για λόγους διαφάνειας στους ιδιοκτήτες τους οι οποίοι, εάν δεν είναι Αμερικανοί πολίτες και εάν η δράση της εταιρείας τους αναπτύσσεται εκτός των ΗΠΑ, δεν υπόκεινται σε φορολογία στις ΗΠΑ.

(¹) Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 6ης Απριλίου 2011 σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Καταπολέμηση της απάτης – Ετήσια έκθεση 2009 (2010/2247(INI))

3.23 Η νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες, η φοροδιαφυγή, η άντληση κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση πράξεων δωροδοκίας ή η εκτροπή κεφαλαίων προς διοχέτευση τους σε ιδιόκτητες εταιρείες αποτελούν ορισμένους από τους σημαντικότερους και τους πλέον προβεβλημένους λόγους ύπαρξης των εν λόγω παραδείσων. Από εδώ εκπορεύονται οι επιθέσεις κατά του δημόσιου χρέους χωρών που βρίσκονται σε δύσκολη θέση και από εδώ ξεκινούν οι μεγάλες εκστρατείες υποστήριξης της άνευ όρων ελεύθερης κυκλοφορίας των κεφαλαίων, με τη συμμετοχή των μέσων μαζικής ενημέρωσης, των πολιτικών κομμάτων και των εκπροσώπων των θεσμικών οργάνων.

3.24 Η κακή φορολογική διακυβέρνηση αυξάνει τη φοροαποφυγή και τη φοροδιαφυγή και επισύρει σοβαρές συνέπειες τόσο για τους εθνικούς προϋπολογισμούς όσο και για το σύστημα ιδίων πόρων της ΕΕ.

3.25 Πληθώρα πολυεθνικών εταιρειών είναι διαρθρωμένες κατά τρόπο ώστε να έχουν δυνατότητα φοροαποφυγής στο πλαίσιο των διαφόρων δικαιοδοσιών στις οποίες εμπίπτουν οι δραστηριότητές τους. Η διαφορετική φορολογική αντιμετώπιση, η οποία ποικίλλει από τη μία δικαιοδοσία στην άλλη, ευνοεί τις μεγάλες, τις διεθνείς ή τις σταθερά εδραιωμένες επιχειρήσεις εις βάρος των μικρών, των εθνικών ή των νεοσύστατων επιχειρήσεων. Οι συναφείς στρατηγικές φοροαποφυγής αντικεινται τόσο στην αρχή του θεμιτού ανταγωνισμού όσο και στην εταιρική ευθύνη. Επιπλέον, οι περιοχές αυτές μετατρέπονται σε επιχειρησιακό ορμητήριο οργανώσεων και εταιρειών που προωθούν εμπορεύματα στην εσωτερική αγορά, χωρίς τα ενδεδειγμένα πιστοποιητικά προέλευσης και τις επιβεβλημένες από την ΕΕ εγγυήσεις, πλήττοντας έτσι σοβαρά τα συμφέροντα των καταναλωτών και, ενίοτε, το σύστημα δημόσιας υγείας. Μια μέθοδος που χρησιμοποιείται προς το σκοπό αυτό συνίσταται στον καταχρηστικό καθορισμό των τιμών μεταβίβασης (transfer pricing), διαμορφώνοντας τις τιμές των συναλλαγών εντός του ίδιου εταιρικού ομίλου βάσει παραμέτρων αξιολόγησης που συναρτώνται με τις φορολογικές απαιτήσεις του ενδιαφερόμενου ομίλου και όχι με τις φυσιολογικές συνθήκες που επικρατούν στην αγορά.

3.26 Οι πολυεθνικές εταιρείες διαθέτουν αναμφίβολα τους απαιτούμενους πόρους για την –χωρίς επαχθή διοικητικό φόρτο– παροχή δημόσιας πληροφόρησης ανά χώρα όσον αφορά τα εξής: τις πωλήσεις, τα κέρδη εκμετάλλευσης, τις συναλλαγές εντός του ίδιου εταιρικού ομίλου, τα προ φόρων κέρδη και τους φόρους. Εάν η εν λόγω πληροφόρηση καθίστατο γνωστή τοις πάσι, τότε θα ήταν προφανέστερο ποιος προβαίνει σε καταχρηστικό καθορισμό των τιμών μεταβίβασης ή ποιος υιοθετεί επιθετικό φορολογικό σχεδιασμό.

3.27 Η απουσία φορολογικών ελέγχων ή η ύπαρξη ελαστικών κανόνων προληπτικής εποπτείας, η αδιαφάνεια των πληροφοριών που αποσκοπούν στον εντοπισμό των φυσικών και νομικών προσώπων ή οι ποικίλες παράμετροι νομικής ή διοικητικής φύσεως παρέχουν τη δυνατότητα στις επιχειρήσεις που αναπτύσσουν τις δραστηριότητές τους με έδρα κάποιον φορολογικό παράδεισο να επωφελούνται από σχεδόν πλήρη ατιμωρησία και να απολαμβάνουν απαράδεκτα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα, με ταυτόχρονη παροχή κάλυψης σε περίπτωση προσφυγής εκ μέρους των δικαστικών και διοικητικών αρχών τρίτων χωρών.

3.28 Η ΕΟΚΕ καταδικάζει ρητά τον ρόλο που διαδραματίζουν οι φορολογικοί παράδεισοι για την προαγωγή και την ευόδωση τόσο των προσπαθειών φοροαποφυγής και φοροδιαφυγής όσο και της διαφυγής κεφαλαίων. Η ΕΕ οφείλει να εντείνει τη δράση της με στόχο την εξάλειψη των εν λόγω φαινομένων και την επιβολή συγκεκριμένων κυρώσεων.

3.29 Η διεθνής κοινότητα –έχοντας επίγνωση του σοβαρού πλήγματος που καταφέρει η ύπαρξη αυτών των παραδείσων στις διεθνείς εμπορικές συναλλαγές, στα συμφέροντα των εθνικών δημόσιων ταμείων, στη δημόσια τάξη και ασφάλεια, αλλά και στην ίδια την ισορροπία των χρηματοπιστωτικών συστημάτων, όπως καταδεικνύεται από την κρίση που ξεκίνησε το 2008– έκανε ορισμένα δειλά βήματα για τον εντοπισμό και τη σταδιακή εξάλειψή τους.

3.30 Τα αποτελέσματα των κοινών προσπαθειών της G20 και του ΟΗΕ, καθώς και των προσπαθειών που καταβάλλονται στο πλαίσιο των πρωτοβουλιών του ΟΟΣΑ, εξακολουθούν να είναι ανεπαρκή για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που θέτει η ύπαρξη των φορολογικών παραδείσων και των εξωχώριων οικονομικών κέντρων, με αποτέλεσμα να επιβάλλεται η ανάληψη αποφασιστικής, αποτελεσματικής και συντονισμένης δράσης.

3.31 Εντούτοις, οι δράσεις που έχουν αναληφθεί, μεταξύ άλλων, από την G20, τη FATF και τον ΟΟΣΑ έως τώρα έχουν απλώς ελαφρύνει κάπως το βαρύ φορτίο των ζημιών που οφείλονται στους φορολογικούς και οικονομικούς παραδείσους.

3.32 Απαιτείται να υποδειχθούν οι μη συνεργάσιμες δικαιοδοσίες, να αξιολογηθεί η τήρηση των υφισταμένων προτύπων και να ληφθούν αποτρεπτικά μέτρα με σκοπό να προαχθεί η συμμόρφωση προς τα πρότυπα αυτά. Η ΕΟΚΕ δεν κρίνει, επιπλέον, ικανοποιητικό το πλαίσιο του ΟΟΣΑ για την εξάλειψη των φορολογικών παραδείσων διότι είναι αναγκαίο να βελτιωθεί ο δείκτης βάσει του οποίου διαμορφώνεται ο χαρακτηρισμός «συνεργάσιμη δικαιοδοσία», προκειμένου να του προσδοθεί μια ποιοτική χροιά. Θεωρείται επίσης επιβεβλημένο να μην εγκρίνει ο ΟΟΣΑ τη διαγραφή των κρατών από τη «μαύρη λίστα» του με την απλή παροχή της υπόσχεσης ότι θα σέβονται τις αρχές της ανταλλαγής πληροφοριών, χωρίς καμία εγγύηση για την απτή εφαρμογή των αρχών αυτών.

3.33 Υπάρχουν αρκετές ενδείξεις που υποδηλώνουν ότι η χρηματοπιστωτική κρίση προκλήθηκε εν μέρει εξαιτίας πολύπλοκων και εν γένει αδιαφανών ενεργειών οι οποίες υποκινήθηκαν από οικονομικούς φορείς που είχαν την έδρα τους σε δικαιοδοσίες όπου ισχύει το φορολογικό απόρρητο, καταφέροντας καιρίο πλήγμα στους επενδυτές και στους αγοραστές των χρηματοπιστωτικών προϊόντων. Οι φορολογικοί παράδεισοι αποτελούν φιλόξενη εστία για πράξεις εκτός ισολογισμού εκ μέρους χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων, καθώς και για περίπλοκα χρηματοπιστωτικά προϊόντα τα οποία, αφενός, δεν συμβάλουν στην επίτευξη καινοτομίας στον χρηματοπιστωτικό τομέα και, αφετέρου, δημιουργούν κλίμα οικονομικής αστάθειας. Υφίστανται πλέον επαρκείς αποδείξεις σύμφωνα με τις οποίες καταδεικνύεται ότι πολυάριθμες άμεσες ξένες επενδύσεις, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες, προέρχονται από φορολογικούς παραδείσους.

3.34 Η Ευρωπαϊκή Ένωση, έχοντας επίγνωση της κατάστασης, έχει επανειλημμένα καταδικάσει τα συναφή συστήματα διαμέσου διαφόρων θεσμικών αρχών, χωρίς δυστυχώς να κατορθώσει να προωθήσει ένα υπερεθνικό κανονιστικό και διοικητικό πλαίσιο το οποίο να συμβάλει πραγματικά στον περιορισμό των περιθωρίων ατιμωρησίας.

3.35 Η δράση της ΕΕ επικεντρώθηκε στην εξάλειψη των περίπου 100 επιβλαβών φορολογικών καθεστώτων τα οποία είτε ενέπταν στη δικαιοδοσία των κρατών μελών της χωρίς να ασκείται επαρκής

δημοσιονομικός έλεγχος, είτε ίσχυαν εκτός της ΕΕ στην επικράτεια τρίτων κρατών. Προς το σκοπό αυτό, το 2009 και το 2010, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε δύο ανακοινώσεις και έναν κώδικα συμπεριφοράς για τη χρηστή φορολογική διακυβέρνηση, ενώ παράλληλα εφαρμόζονται ήδη τρεις οδηγίες όσον αφορά την ανάκτηση των χαμένων λόγω φοροδιαφυγής εσόδων, τη διοικητική συνεργασία και τη φορολόγηση των υπό μορφή τόκων εισοδημάτων των αποταμιεύσεων (υπό αναθεώρηση). Επιπλέον, στο πλαίσιο των συμφωνιών που συνάπτει η ΕΕ με τρίτες χώρες με σκοπό τη σύνδεση, τις εμπορικές συναλλαγές και τη συνεργασία, είναι εξαιρετικά διαδεδομένη η ενσωμάτωση ρητρών για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης προς τις ορθές πρακτικές ή προς τις αρχές της χρηστής διακυβέρνησης στον φορολογικό τομέα.

3.36 Ωστόσο, σημειώνονται ελάχιστα βήματα προόδου διότι οι αποφάσεις περί εξακρίβωσης και επιβολής κυρώσεων εμπίπτουν στην αρμοδιότητα των κρατών μελών.

3.37 Σύμφωνα με τις τραπεζικές επιχειρήσεις, ο προαναφερθείς αμερικανικός νόμος κατέστησε σαφές ότι η μονομερής υιοθέτηση τέτοιου είδους μέτρων προκαλεί στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα προβλήματα, που απορρέουν από την ασυμβατότητα των υποχρεώσεων κοινοποίησης, συντηρητικής κατάσχεσης και κλεισίματος λογαριασμών που επιβάλλει ο FATCA με την ευρωπαϊκή και/ή την εθνική νομοθεσία του κράτους της έδρας του χρηματοπιστωτικού ιδρύματος.

3.38 Στις 4 Μαρτίου 2009 εκφωνήθηκε μια σημαίνουσα ομιλία στο Κογκρέσο των Ηνωμένων Πολιτειών από τον τότε Βρετανό πρωθυπουργό, ο οποίος απηύθυνε έκκληση προς τη σύμμαχο χώρα για την ανάληψη κοινής δέσμευσης ενόψει της εγκαθίδρυσης ενός οικονομικού συστήματος ρυθμιζόμενου σε παγκόσμια κλίμακα και εστιασμένου στην καταπολέμηση της χρήσης των χρηματοπιστωτικών συστημάτων που αποσκοπούν μόνο στον προσωπικό πλουτισμό.

Βρυξέλλες, 24 Μαΐου 2012.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής
Staffan NILSSON
